

Palm Music Foundation in samenwerking met Curaçao Art Circle

**KLASSIEKE PIANO- EN KAMERMUZIEK
UIT CURAÇAO**

**PIANO: KETEVAN SHARUMASHVILI
&
VIOOL: JEROEN DUPONT**

**JAN GERARD PALM – JULES FRANÇOIS BLASINI –
JOSEPH SICKMAN CORSEN – MIGUEL ESEBILIO SENIOR-
JACOBO CONRAD**

**VRIJDAG 9 JUNI 2023 EN ZONDAG 10 JUNI 2023
Aanvang concert 20.00 uur**

Met speciale dank aan:

Maduro & Curriel's Bank

HBN Law & Tax

Prins Bernhard Cultuurfonds Caribisch gebied

Foto op de omslag is gemaakt door Bea Blauwendraat (www.beablauwendraat.biz)

Woord vooraf

Curaçao is vooral bekend om haar dansmuziek zoals de Curaçaose wals, danza, mazurka, tumba en tambú. Dat er in de 19^e eeuw en het begin van de 20^e eeuw op Curaçao ook schitterende muziek werd gecomponeerd die bedoeld was als luistermuziek en niet zozeer om op te dansen, is helaas nog altijd veel minder bekend.

Om bredere bekendheid te geven aan deze unieke collectie van Curaçaose klassieke piano- en kamermuziek, nam de Palm Music Foundation in 2021 het initiatief tot de uitgifte van een cd met een selectie uit deze bijzondere composities. Uitvoerende musici op deze cd zijn de Georgische pianiste Ketevan Sharumashvili en de Nederlandse violist Jeroen Dupont.

Na de uitgifte van de cd, volgden in 2022 succesvolle concertuitvoeringen in Amsterdam, in Den Haag en in Slot Zeist. De Curaçaose muziek sprak aan en er volgde ook een optreden in het bekende Nederlandse radioprogramma “De Klassieken” met presentator Ab Nieuwdorp.

Het is de hoogste tijd dat ook op Curaçao het eigen rijke muzikale klassieke erfgoed weer kan worden beluisterd en hierdoor gewaardeerd. Dit is waarom de Curaçao Art Circle in samenwerking met de Palm Music Foundation het initiatief heeft genomen een drietal concerten met klassieke piano- en kamermuziek te organiseren op Curaçao. Naast twee openbare concerten vindt er ook een jeugdconcert plaats. Hiervoor wordt een selectie van talentvolle jeugdige piano- en viool leerlingen op Curaçao uitgenodigd.

De uitvoering van de drie concerten zou niet mogelijk zijn geweest zonder de financiële bijdragen van een drietal organisaties. Namens de Palm Music Foundation en de Curaçao Art Circle willen wij de Maduro & Curiels Bank, HBN Law & Tax en het Prins Bernhard Cultuurfonds Caribisch Gebied hiervoor heel hartelijk bedanken!

Prof. dr. ir. J.I.M. (Joop) Halman
Voorzitter Palm Music Foundation
www.palmmusicfoundation.com

Drs. R.Z. (Bob) Horváth
Voorzitter Curaçao Art Circle
www.curaçaoartcircle.com

PROGRAMMA OP 9 EN 10 JUNI 2023

Jan Gerard Palm (Curaçao, 1831-1906)

Fantasía en La mayor

Fantasía Zaira

Jeroen Dupont (viool)

Ketevan Sharumashvili (piano)

Jules François Blasini (Curaçao, 1847-1887)

El ramo de mil flores (valse)

Ne m'oubliez pas! (adagio)

¿Por qué no? (danza)

Ketevan Sharumashvili (piano)

Joseph Sickman Corsen (Curaçao, 1853-1911)

Oranje Nassau

Meditación (andante)

Otello, Fantasy opus 33

Ketevan Sharumashvili (piano)

PAUZE

Jan Gerard Palm (1831-1906)

Marcha Unión (mars)

Fantasía en Fa mayor

Jeroen Dupont (viool)

Ketevan Sharumashvili (piano)

Joseph Sickman Corsen (Curaçao, 1853-1911)

Per voi (gavotte)

Ketevan Sharumashvili (piano)

Miguel Esebilio Senior (Curaçao, 1877 – Dominicaanse Republiek, 1975)

Lottie (valse)

Bamban Curiel (valse)

Grecia y Luz Maria (schottische)

Ketevan Sharumashvili (piano)

Jacobo Conrad (Curaçao, 1879-1918)

Arrangement is van *Edgar Palm (1905-1998)*

Dulce Scharloo (valse)

Notas sentimentales (valse)

Pan Angelical (valse)

Jeroen Dupont (viool)

Ketevan Sharumashvili (piano)

Uitvoerende musici

Ketevan Sharumashvili

Ketevan Sharumashvili (www.ketisharu.com) is een van de meest getalenteerde Georgische pianisten van haar generatie. Ze studeerde bij Nino Mamradze en Bejan Namgladze aan het Staatsconservatorium van Tbilisi, bij Naum Grubert en Jan Wijn aan het Conservatorium van Amsterdam en bij Ralf Nattkemper en Marian Migdal aan de *Hochschule für Musik und Theater* in Hamburg. In Hamburg slaagde ze niet alleen voor het zeer veeleisende *Konzertexamen*, maar behaalde ze ook de kwalificatie 'excellent' en daarmee het diploma

Concertpianist. Tijdens haar deelname aan masterclasses in Weimar koos Konstantin Scherbakov, Ketevan uit voor de unieke eer om tijdens het slotconcert solo te spelen met het orkest in de *Weimarhalle*. Ketevan heeft ook masterclasses gevolgd bij andere toppianisten waaronder Paul Badura-Skoda, Tamás Vásáry en Boris Berman die allen onder de indruk waren van haar gevoelige spel en virtuositeit.

Ketevan kreeg ook internationale erkenning met haar deelname aan verschillende internationale pianocompetities. Zo won zij als op 14-jarige leeftijd de eerste prijs tijdens het Rubinstein-concours in Parijs. En in 2010 won ze tijdens het internationale Pianale concours in Fulda in Duitsland niet alleen de eerste prijs maar ontving ze ook de jury en de publieksprijs. En in 2011 won ze de 'Soroptimist Prize' op het Viotti Concours in Vercelli – Italië. De wereldberoemde pianist Paul Badura-Skoda typeerde Ketevan Sharumashvili als *“An outstanding pianist with strong personal charisma”*. Ketevan Sharumashvili is nu gevestigd in Nederland en leidt als pianosolist en als kamermusicus een dynamisch internationaal concertleven.

Samen met violist Jeroen Dupont nam ze in 2021 de cd *“Ne m’oubliez pas! Classical piano and chamber music from Curaçao”* op. En dit jaar komt van haar bij het label *zefir records* de cd *‘Times and emotions connected’* uit met pianotranscripties van o.a. Bach, Strauss, Schubert en Rachmaninoff.

**Jeroen
Dupont**

Jeroen Dupont (www.jeroendupont.nl) rondde zijn studie aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag af met een bijzondere onderscheiding (*summa cum laude*). Dupont studeerde bij Vera Beths en eerder van 1997 tot 2004 bij Herman Krebbers en Coosje Wijzenbeek. Hij volgde masterclasses bij Giuliano Carmignola aan de bekende *Accademia Musicale Chigiana* in Siena in Italië waar hij voor zijn spel het *Diploma of Merit* ontving. Jeroen studeerde later ook aan het Conservatoire National Supérieur de Musique in Parijs bij Roland Daugareil.

Voor zijn vioolspel heeft Jeroen Dupont een groot aantal prijzen gewonnen. Zo won hij in 2001 de eerste prijs in de finale van het Nationaal Prinses Christina Concours. In 2001 won hij ook de *Internationale Wettbewerb für Violine* van de *Kulturstiftung Hohenlohe (Kloster Schöntal)*. En in 2003 het Davina van Wely concours in Den Haag. In 2007 werd hij geëerd met de eerste prijs op het 21e Nationaal Vioolconcours (beter bekend als het *Oscar Back concours*) in Amsterdam. Tenslotte ontving hij in 2008 de tweede prijs in het *Helen Dowling* vioolconcours.

Als solist trad Dupont op met het Mendelssohn Kamerorkest, het Zürich Kamerorkest, het Rotterdams Philharmonisch Orkest, het Concertgebouw Kamerorkest, het Limburgs Symfonie Orkest en het Bombay Philharmonic.

Naast een zeer getalenteerd musicus onderscheidt Jeroen Dupont zich ook als componist. Hij schreef onder meer vioolduo's en een divertimento voor strijkorkest die werden uitgevoerd in het Concertgebouw van Amsterdam. In 2009 zond de AVROTROS een documentaire uit over Jeroen Dupont met als titel 'Een passie voor viool'. Jeroen bespeelt een viool die in 1714 in Milaan werd gemaakt door Giovanni Battista Grancino, een van de beste vioolbouwers. Deze viool is in bruikleen gegeven door de Stichting Muziekinstrumenten Nederland.

Nadat Dupont eerder al deel uitmaakte van het *Palermo Orchestra Sinfonica del Teatro Massimo*, speelt hij sinds deze maand in het *Orchestre de Chambre de Paris*, een van de meest vooraanstaande kamerorkesten in Europa.

Over de componisten en de uit te voeren werken

Jan Gerard Palm (Curaçao, 1831-1906)

Jan Gerard Palm wordt algemeen beschouwd als de grondlegger van de Curaçaose klassieke en geschreven salonmuziek. Als patriarch, heeft Jan Gerard Palm ervoor gezorgd dat in de Curaçaose muziektuin de Palmen steeds welig zijn blijven opschieten met componisten zoals Rudolf Palm (1880-1950), John Palm (1885-1925), Jacobo Palm (1887-1982) en Toni Palm (1885-1963). Ook zij zorgden er vervolgens weer voor dat de muzikale fakkel werd overgedragen aan jongere generaties van de familie Palm en aan talentvolle leerlingen zoals Albert Palm (1903-1958), Edgar Palm (1905-1998), Wim Statius Muller (1930-2019) en Robert Rojer (1939).

Al op jonge leeftijd gaf Jan Gerard Palm leiding aan diverse muziekgezelschappen. In 1859 werd hij aangesteld als kapelmeester van de toenmalige Schutterij. Palm was ook organist. Van 1865 tot 1885 in de Nederlands Hervormde Israëlitische Gemeente Emanu-El (de Tempel), van 1889-1901 in de Fortkerk en van 1864-1871 bij de Vrijmetselaarsloge Igualdad. Vanaf 1895 is hij ook enige jaren organist geweest in de Israëlitische Gemeente Mikvé Isarël (de Snoa).

Als musicus kan Jan Gerard Palm worden gekenmerkt als veelzijdig. Zo speelde hij piano, orgel, luit, klarinet, dwarsfluit en mandoline. Als componist was Palm vaak vooruitstrevend en niet bang om een voor zijn tijd ongewoon akkoord te schrijven. Het unieke van zijn creatieve talent was zijn vermogen om delicate gevoeligheid en krachtige vitaliteit te combineren. Zijn walsen en mazurka's laten een rijk gebruik van harmonische variaties zien. Zijn polka's, marsen en galop onthullen zijn flamboyante levensstijl. De ritmes die hij schreef voor elk van zijn danza's zijn typisch complex, erg creools en sensueel. In de overwegend preutse 19e eeuw was hij de enige componist die het aandurfde gepassioneerde tumba's te schrijven. Naast dansmuziek schreef Palm ook grotere werken voor orkest, en voor piano en viool, marsen en enkele stukken voor diensten in de synagoge, de protestantse kerk en de Loge.

De composities voor piano en viool van hem die vandaag op het programma staan, beleefden hun première op 25 januari 1885 tijdens een concertuitvoering in de Fortkerk op Curaçao. Over deze composities werd in de toenmalige *Curaçaosche Courant* geschreven dat: "... stijl, smaak en

arrangement niets te wensen overlaten en de daarin voorkomende verrassende overgangen een voortreffelijk effect bewerkstelligen." In deze recensie werd Palm ook de "beste musicus genoemd die Curaçao voortgebracht heeft".

Jules François Blasini (Curaçao, 1847-1887)

Jules Blasini werd op Curaçao geboren als zoon van Maria Elizabeth Leon en de uit Corsica afkomstige Jean Blasini. De vader van Jules Blasini was consul voor Frankrijk op Curaçao. Jules Blasini is ongetwijfeld één van de meest begaafde leerlingen geweest van Jan Gerard Palm. De *Curaçaosche Courant* maakt op 21 maart 1863 melding van een pianoconcert van de zestienjarige Blasini. Vanwege het grote succes, werd dit concert in hetzelfde jaar nog diverse malen herhaald. Op aanbeveling van graaf Félix Baciocchi, de directeur van het theater aan het Franse hof van keizer Napoleon III, werd Blasini in 1865 toegelaten tot het conservatorium in Parijs. Hij kreeg daar les van Georges Mathias, die zelf weer een leerling was van de Frans-Poolse componist Frédéric Chopin. Uiteindelijk keerde Blasini terug naar Curaçao waar hij een gevierd pianist werd, bekend om zijn uitstekende pianotechniek en zijn uitvoeringen met virtuoze werken van componisten uit de romantische school. Ook was hij in 1878 een van de oprichters van het eerste symfonieorkest op Curaçao waarin hij de pianopartijen voor zijn rekening nam.

Blasini ontwikkelde zich ook tot een getalenteerd componist. Zijn composities getuigen van een bijzonder verfijnde smaak, een subtiel gehanteerd ritme en een romantische inslag. Op het programma van vandaag staan een drietal van zijn composities. Dat zijn de danza *¿Por qué no?* (Waarom niet?) de wals *El Ramo de Mil flores* (een tak met wel duizend bloemen) en een adagio, *Ne m'oubliez pas!* (Vergeet me niet!), een ontroerend mooie compositie van hem.

Joseph Sickman Corsen (Curaçao, 1853-1911)

Joseph Sickman Corsen heeft zowel naam gemaakt als dichter en als componist. 'Shon Jo', zoals zijn vrienden hem noemden, gaf zijn eerste pianorecital toen hij nog maar dertien jaar oud was. Naast piano speelde Corsen ook orgel en gitaar. Vanaf 1885 tot aan zijn overlijden in 1911, was

hij organist in de Nederlands Hervormde Israëlitische Gemeente Emanu-El (de Tempel). Samen met Ernesto Römer nam Corsen het initiatief tot het oprichten van het weekblad *Notas y Letras*. Dit culturele weekblad dat in de periode 1886-1888 op Curaçao werd uitgebracht, genoot bekendheid in het gehele Caribische gebied. Schrijvers, dichters en componisten uit Venezuela, Puerto Rico, Colombia, Santo Domingo en Curaçao publiceerden hun gedichten, nouvelles en composities in dit weekblad.

Corsen is bekend geworden met zijn gedicht *Atardi* dat hij schreef in het Papiaments. *Atardi* is het oudste bewaard gebleven gedicht in het Papiaments. Jacobo Palm (1887-1982) toonzette dit gedicht van Corsen later op muziek. Naast dichter kan Corsen ook worden beschouwd worden als een van de grootste pianovirtuozen en getalenteerde componisten die Curaçao heeft voortgebracht. Net als zijn gedichten, hebben veel van zijn composities een sterk romantische inslag.

Vandaag zijn een viertal composities van Corsen te beluisteren. Hij schreef zijn compositie *Oranje Nassau* naar alle waarschijnlijkheid ter gelegenheid van de aankomst van het stoomschip de 'Oranje-Nassau' op Curaçao in 1884. Het betekende het begin van een regelmatige stoombootverbinding dat indertijd uitbundig werd gevierd op Curaçao. Dit stoomschip strandde overigens in 1906, tijdens een zware storm, vlak voor de kust bij Koraal Specht. Als scheepswrak is de 'Oranje Nassau' tegenwoordig een geliefd duikobject voor snorkelaars. De andante *Meditación* doet haar naam alle eer aan en de gavotte kenmerkt zich door speelse harmonische variaties. De *Fantasia opus 33 Otello* is gebaseerd op de opera *Otello* van Verdi. De opera *Otello* ging in februari 1887 in première in Milaan. Corsen publiceerde zijn pianobewerking niet lang daarna, in januari 1888. Hieruit blijkt hoe goed Corsen op de hoogte moet zijn geweest van belangrijke nieuwe culturele evenementen die plaatsvonden in Europa. Het laat ook zien dat hij gelijk beseftte dat *Otello* een muzikaal hoogtepunt in Verdi's oeuvre zou worden.

Miguel Esebilio Senior (Curaçao 1877 – Dominicaanse Republiek 1975)

Miguel Senior is een van de meest getalenteerde pianisten die Curaçao heeft voortgebracht. Na zijn opleiding aan het conservatorium gaf hij recitals op alle bekende concertpodia in Latijns-Amerika en ook in Parijs. Op zijn repertoire stonden werken van Schumann, Liszt, Chopin, Gottschalk,

Debussy, Mozkowski en Cervantes. Naast een begenadigd pianist, onderscheidde Senior zich ook als een getalenteerd componist. Een muziekcollectie met achttien van zijn elegante en originele composities werd in Parijs gedrukt door de firma G. Mergault et Cie. De bekende virtuoze Curaçaose pianist Harold Martina (1935) typeerde de composities van Miguel Senior als volgt: *'Senior writes in uncommon keys and modes and employs tight periods and structures. His dynamic notation reveals genuine expression. In multiple instances he develops an elaborated Left Hand. In short, this is pianistic writing of high level'*.

Vandaag speelt Ketevan Sharumashvili van Miguel Senior, zijn walsen Bambán Curiel en Lottie en zijn schottische Grecia y Luz Maria.

Jacobo Conrad (Curaçao, 1879-1918)

Jacobo Conrad is een pseudoniem van de Curaçaose violist en componist Elias Martinus. Conrad kreeg zijn eerste muziekonderricht van de violist Pierre Kalekrijt op Curaçao. Kalekrijt speelde eerste viool in het ensemble *El Progreso* dat in 1886 opgericht werd door de Curaçaose violist en componist Paul Quirino de Lima (1861-1926). Jacobo Conrad heeft later ook vioolles van De Lima gehad. Behalve viool, speelde Jacobo Conrad ook cello, contrabas, gitaar, kuarta en mandoline. Maar hij onderscheidde zich toch vooral als violist. Met zijn viool heeft hij in Otrobanda en Pietermaai serenades gebracht onder menig slaapkamerraam van jonge leden van het immer schone geslacht. Niet vreemd, dat hij hiermee enorm populair werd. Als componist is hij vooral in de periode tussen 1906-1917 productief geweest. Naast talrijke driedelige Curaçaose walsen, waarin hij op fraaie wijze varieert met toonaarden in mineur en majeur, componeerde hij ook een aantal polka's en danza's. Ook is er een door hem gecomponeerde mars bewaard gebleven.

Ter gelegenheid van het honderdste geboortjaar van Jacobo Conrad werd door de S.E.L. Maduro Muziek Stichting op Curaçao een cd met diverse composities van Jacobo Conrad uitgebracht. De muziekstukken op deze cd werden door Edgar Palm (Curaçao, 1905-1998) voor piano en viool gearrangeerd. Vandaag worden drie van deze door Edgar Palm gearrangeerde walsen van Jacobo Conrad uitgevoerd. Het zijn de walsen *Dulce Scharloo* (het heerlijke Scharloo; Scharloo is een voormalige Joodse wijk in Willemstad), *Notas Sentimentales* en het hemelse *Pan Angelical*.

Over de Palm Music Foundation en de Curaçao Art Circle

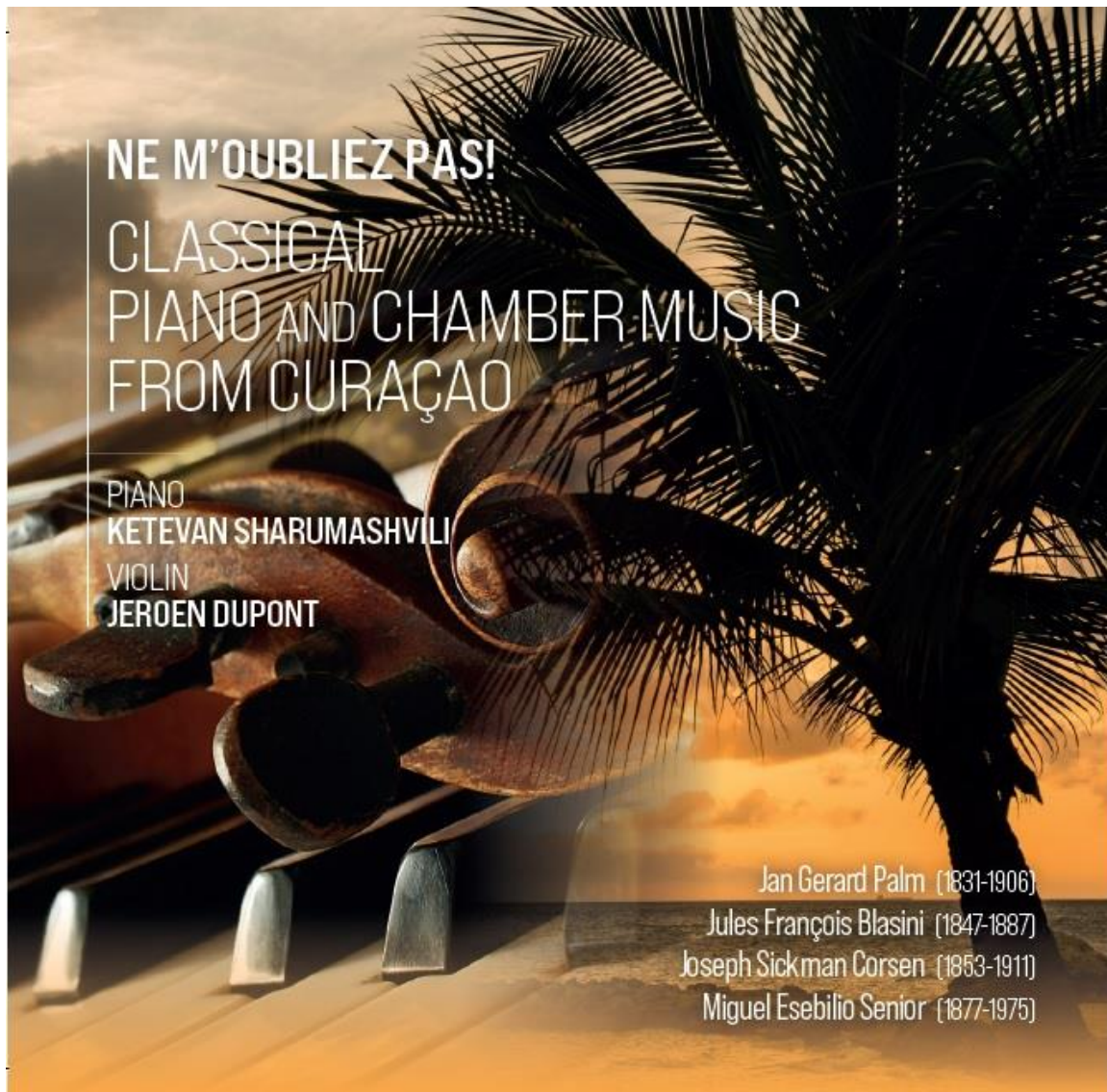
De *Palm Music Foundation* (www.palmmusicfoundation.com) heeft als doel het bevorderen van de bekendheid van de Curaçaose klassieke salon-, kamer- en orkestmuziek. Dat doet de stichting door het laten digitaliseren van de handgeschreven partituren van Curaçaose componisten, het uitbrengen van cd's, het geven van lezingen, het schrijven van publicaties over het muzikaal erfgoed van Curaçao en het organiseren van concerten. De stichting bestaat sinds 2008.

Inmiddels zijn door de Palm Music Foundation 742 veelal handgeschreven Curaçaose composities voor piano, piano en viool, piano en zang en ook orkestwerken gedigitaliseerd en zijn deze in een twaalfstal muziekbundels uitgebracht. De muziekbundels zijn terug te vinden op het "Dutch Caribbean Digital Platform" https://dcdp.uoc.cw/palm_collection en zijn vanaf deze website ook gratis te downloaden. Daarnaast zijn door de stichting een zestal cd's met originele Curaçaose composities voor piano en salonmuziek uitgebracht.

De *Curaçao Art Circle* (voorheen de Curaçaose Kunstkring) is een non-profit organisatie die zich al sinds 1935 bezighoudt met het organiseren van muziek-, dans-, theater- en andere kunstevenementen op Curaçao.

De geheel uit vrijwilligers bestaande organisatie, is er in de loop van haar bestaan in geslaagd om een groot aantal musici van wereldformaat op Curaçao te laten spelen. Genoemd kunnen worden violisten zoals: Isaac Stern, Jascha Heifetz en Jehudi Menuhin en pianisten zoals: Arthur Rubinstein, Claudio Arrau, Gyorgy Sandor en Alexander Brailowsky en de klassieke Spaanse gitarist Andres Segovia. Ook diverse kwartetten en koren zoals de bekende *Wiener Sängerknaben* zijn door inspanningen van de Curaçaose Kunstkring op Curaçao opgetreden.

De laatste jaren heeft de Curaçao Art Circle (www.curacaoartcircle.com) zich vooral toegelegd op het organiseren van concerten en muziektheater, omdat de andere kunst disciplines inmiddels op eigen wijze hun evenementen vorm geven. Waar mogelijk faciliteert de Curaçao Art Circle ook extra voorstellingen voor kansarme groepen.

Op initiatief van de Palm Music Foundation is recent een nieuwe cd “Ne m’oubliez pas! Classical piano and salon music from Curaçao” uitgebracht door Zefir Records. Op deze cd spelen Ketevan Sharumashvili en Jeroen Dupont een groot aantal van de muziekstukken die ook vandaag te horen zijn.